

Ο Κοσμήτορας της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π.Θ., καθηγητής Δημήτριος Τολίκας, αξιολογεί την πορεία της στα 50 χρόνια λειτουργίας της, έχοντας μπροστά τις μεγάλες προκλήσεις που θέτουν η επιστημονική-τεχνολογική εξέλιξη και οι απαιτήσεις της σύγχρονης οικονομίας, στο γκρίζο όμως φόντο της υποβάθμισης των σπουδών στα Πολυτεχνικά Τμήματα που θα προκύψει από την επιχειρούμενη προσαρμογή στις Κοινοτικές επιταγές με την υιοθέτηση της διακήρυξης της Μπολόνια.

Σε αυτά τα 50 χρόνια λειτουργίας της Πολυτεχνικής Σχολής Α.Π.Θ., κατά πόσο η Σχολή έχει διαφοροποιηθεί ενισχύοντας το έργο της και παρακολουθώντας τις απαιτήσεις της εξελισσόμενης επιστήμης και κοινωνίας;

Στα 50 χρόνια της λειτουργίας της Πολυτεχνικής Σχολής συντελέστηκε θεαματική βελτίωση της υποδομής της.

Συγκεκριμένα, τα μέλη ΔΕΠ ανέρχονται σήμερα στον αριθμό των 340, έναντι μιας δεκάδας Καθηγητών κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας της Σχολής. Ανάλογη αύξηση υπήρξε και στον αριθμό των λοιπών διδασκόντων, διοικητικού και τεχνικού προσωπικού. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις της Σχολής που θεμε-

θοσ και στον προϋπολογισμό των ερευνητικών προγραμμάτων που εκπονούνται από τα μέλη ΔΕΠ της Σχολής.

Η εκπαιδευτική διαδικασία στη Σχολή ανταποκρίθηκε στις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας για παραγωγή «σωστά εκπαιδευμένων» μηχανικών που κάλυπταν τις τεχνολογικές ανάγκες του ταχύτατα εξελισσόμενου ελληνικού κράτους. Παράλληλα, η εφαρμοσμένη έρευνα που εκπονείτο στη Σχολή, συνδεόταν άμεσα με προβλήματα της παραγωγικής διαδικασίας.

Ποιες οι κυριότερες ανάγκες της Σχολής σήμερα σε υποδομές, ανθρώπινο δυναμικό, ερευνητικά

Στο χώρο της διεπιστημονικής συνεργασίας, η Πολυτεχνική Σχολή έχει να επιδείξει δράσεις;

Τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί παραγωγική συνεργασία της Πολυτεχνικής Σχολής με άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα, τόσο της Ελλάδας, όσο και του εξωτερικού. Η συνεργασία αναφέρεται στην εκπόνηση κοινών ερευνητικών προγραμμάτων σε διάφορες γνωστικές περιοχές, όπως σε θέματα περιβάλλοντος, φυσικής, βιοϊατρικής κ.λ.π.) Επίσης, αναπτύχθηκαν συνεργασίες με τη θεσμοθέτηση και λειτουργία διατμηματικών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. Ήδη λειτουργούν στην Πολυτεχνική Σχολή έξι τέτοια μεταπτυχιακά. Η συγκρότηση συμβουλευτικών και εξεταστικών επιτροπών για υποψήφιους διδάκτορες με μέλη ΔΕΠ από διάφορα τμήματα αποτελεί μια άλλη έκφραση διεπιστημονικής συνεργασίας.

Τέλος, επιτεύχθηκαν ερευνητικές και εκπαιδευτικές συνεργασίες με την elite των ευρωπαϊκών πολυτεχνείων. Ιδιαίτερη σημασία έχει για τους φοιτητές της Πολυτεχνικής Σχολής, αλλά και για τα προγράμματα σπουδών των τμημάτων της, η ένταξη της Σχολής στο ευρωπαϊκό δίκτυο πολυτεχνείων T.I.M.E.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΟΛΙΚΑΣ

Πολυτεχνική Σχολή του ΑΠΘ: Τα 50 χρόνια μιας δύσκολης αλλά και παραγωγικής πορείας

λιώθηκαν το 1957, καλύπτουν σήμερα έκταση 55.000 m2 περίπου, ενώ κατά την προσεχή διετία με την ολοκλήρωση των ανεγειρόμενων νέων κτιρίων, θα φθάσουν τα 70.000 m2, που αποτελούν τη μέγιστη οριακή κατάσταση σε σχέση με την παρεχόμενη έκταση γης στην πανεπιστημιούπολη του Α.Π.Θ.

Η θεαματικότερη όμως αύξηση έγινε στον αριθμό των φοιτητών της Σχολής που από μερικές δεκάδες το 1955, σήμερα πλησιάζει τις 10.000.

Παράλληλα η υποδομή σε εργαστήρια, βιβλιοθήκες και υπολογιστική δύναμη αναπτύχθηκε με γοργούς ρυθμούς, προσπαθώντας να ακολουθήσει τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις από τη ραγδαία διόγκωση του αριθμού των φοιτητών.

Σήμερα λειτουργούν στη Σχολή τα τμήματα: 1) Πολιτικών Μηχανικών 2) Αρχιτεκτόνων Μηχανικών 3) Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών 4) Μηχανολόγων Μηχανικών 5) Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών 6) Χημικών Μηχανικών 7) Γενικό και 8) Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης. Για κάθε έναν από τους παραπάνω κλάδους μηχανικών ακολουθήθηκε η πολιτική της κάλυψης όλων των επί μέρους γνωστικών περιοχών, χωρίς επιλεκτικό περιορισμό κάποιων γνωστικών αντικειμένων. Αυτή η πολιτική ήταν συμβατή με τις εξελισσόμενες ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας, που τη δεκαετία του 50 επικεντρωνόταν κυρίως σε θέματα ανοικοδόμησης της χώρας, ενώ σήμερα απλώνεται σ' όλες τις τεχνολογικές ανάγκες ενός σύγχρονου κράτους.

Η εξέλιξη του ερευνητικού έργου αντικατοπτρίζεται στη σημαντική αύξηση των δημοσιεύσεων σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά, καθώς και στο πλή-

κονδύλια; Υπάρχει ανάγκη δημιουργίας νέων Τμημάτων;

Παρά τη θεματική ανάπτυξη της Σχολής η σύγκριση της υποδομής της με διεθνή πρότυπα αποδεικνύει αισθητή υστέρηση, κυρίως σε θέματα κτιριακών εγκαταστάσεων. Σήμερα αναλογούν περίπου 6 m2/φοιτητή, έναντι 25 m2/φοιτητή σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές για πολυτεχνικές σπουδές.

Σχετικά με τους οικονομικούς πόρους, η αξιολογή συμβολή του ΤΣΜΕΔΕ στα Πολυτεχνικά Τμήματα της χώρας, που προστίθεται στην κρατική επιχορήγηση, αποτελεί σημαντική διέξοδο στις συνεκώς αυξανόμενες ανάγκες της Σχολής. Επίσης, η εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων από τα μέλη ΔΕΠ της Σχολής συμβάλλει θετικότερα στην αντιμετώπιση των λειτουργικών αναγκών των εργαστηρίων. Βέβαια ο Κοσμήτορας μιας Πολυτεχνικής Σχολής, έχοντας στο μυαλό του τη βέλτιστη εικόνα λειτουργίας της Σχολής, είναι υποχρεωμένος να αγωνίζεται για τη συνεχή αύξηση των κονδυλίων που διατίθενται για τη Σχολή.

Η δημιουργία νέων Πανεπιστημιακών Τμημάτων αποτελεί διαδικασία που χρειάζεται εμπειριστά μελέτη σε συνεργασία με το Τ.Ε.Ε., έτσι ώστε τα προτεινόμενα Τμήματα να είναι βιώσιμα και να αποφεύγονται περιπτώσεις, όπου εν θερμώ αποφάσεις οδηγούν σε Τμήματα βραχύβιου ενδιαφέροντος και χρησιμότητας. Ειδικά για τα Πολυτεχνικά Τμήματα που συνδέονται άμεσα με την άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος, χρειάζεται ακόμα μεγαλύτερη προσοχή και πάντα συνεργασία με το Τ.Ε.Ε., ώστε η εκπαίδευση στα νέα Τμήματα να είναι συμβατή με την αγορά εργασίας.

Πώς κρίνετε την προσπάθεια προσαρμογής της Γ'βάθμιας εκπαίδευσης, στις λεγόμενες Κοινοτικές επιταγές; Πιστεύετε ότι οι επιλογές της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας βρίσκονται στη σωστή κατεύθυνση;

Οι κοινοτικές επιταγές εκφράζονται ουσιαστικά μέσω των γνωστών έξι υποδείξεων της διακήρυξης της Bologna. Για τους μηχανικούς ιδιαίτερη σημασία έχουν ορισμένες απ' αυτές τις υποδείξεις και αυτές σχολιάζω παρακάτω.

Α) Η υπόδειξη της διακήρυξης της Bologna περί δύο κύκλων σπουδών, ενός προπτυχιακού, διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών και ενός μεταπτυχιακού διάρκειας δύο ετών (το περίφημο σύστημα 3+2) με βρίσκει απολύτως αντίθετο, γιατί υποβαθμίζει de facto τον προπτυχιακό κύκλο στην κατηγορία των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, συρρικνώνει τις ουσιαστικές γνώσεις του επιστημονικού υποβάθρου των μηχανικών και απεμπολεί την επιστημονική ουσία του πανεπιστημιακού πτυχίου. Η προτεινόμενη διάρρηξη σε δύο κύκλους οδηγεί αναμφίβολα σε υποβαθμισμένες προπτυχιακές σπουδές, σε Πανεπιστήμια «super market» που έχουν ως κύριο μέλημά τους να ανταποκριθούν στην αυξημένη ζήτηση πανεπιστημιακών διπλωμάτων και στη δημιουργία στρατιών φθηνών «απασχολήσιμων» μηχανικών.

Β) Η υπόδειξη της διακήρυξης της Μπολόνια περί διευκόλυνσης της κινητικότητας, από μια πρώτη επιφανειακή γενική θεώρηση ακούγεται σω-

συνέχεια στη σελίδα 18

